

בחינות גמר – נוער קיץ תשס"ד

מבחן בעברית ובאזרחות
לכל המגמות (למעט בתי"ס ערביים)

שאלון מספר 22011 (011)
מסלול חניכות (51, 52)

לנבחנים שלום,

בשאלון שלפניך 4 חלקים:

39 נקודות	חלק א' – 4 קטעים מתוך תוכנית החובה. בחר 3 קטעים וענה על השאלות שאחריהם בשאלון הבחינה
10 נקודות	חלב ב' – מודעות דרושים. בחר מודעה אחת וענה עליה במחברת הבחינה
6 נקודות	חלק ג' – כתיבת פתק. בחר נושא אחד וענה במחברת הבחינה
45 נקודות	חלק ד' – אזרחות. שאלות רבות בירה (אמריקאיות). יש לענות על כולן בשאלון הבחינה

סה"כ 100 נקודות

מספר המחברת

לתשומת לבך!!!

בכל מקום שבהנחיות כתוב בלשון זכר, הכוונה היא גם בלשון נקבה.
על חלק א' וחלק ד' יש לענות בשאלון הבחינה.
על חלק ב' וחלק ג' יש לענות במחברת הבחינה.
עם סיום הבחינה, יש להכניס את השאלון לתוך כריכת המחברת.
לא לשכוח לרשום את מספר המחברת במקום המסומן.

לרשותך 3 שעות

בהצלחה

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם שאלון זה או חלק ממנו ללא רשות
המחלקה לבחינות של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

חלק א (39 נקודות)

בחלק זה **ארבעה** קטעים מתוך תכנית הלימודים. עליך לבחור **שלושה** מהם ולהשיב על השאלות שאחריהם. את התשובות יש לכתוב ב**טופס המבחן** ולא במחברת הבחינה.

קטע 1 (13 נקודות)

"ואז הגיעה תקופת המאבק על הזכות להתגייס לצה"ל. הגיע צו הקריאה להתייצבות לבדיקות השגרתיות. עם תקוות גדולות בלב עושה משה את דרכו ללשכת הגיוס. ידעתי שהצבא הוא הדבר היחיד, שאולי יעזור לי. ידעתי שזה הגשר היחיד מן החברה העבריינית ומן הבית – לחברה האחרת. הגעתי ללשכה. בהתחלה לא רצו לגייס אותי בגלל העבר שלי, התחלתי לעשות בעיות... יום אחד הלכתי ללשכה עם רעיון בראש – לדבר עם המפקד עצמו, או שיוציאו אותי בכוח. בהתחלה לא רצו לתת לי לדבר אתו, אבל התעקשתי ונכנסתי אליו. הסברתי לו, ביקשתי, התחננתי, הבטחתי לו הרבה הבטחות. הוא הקשיב, היה אדם טוב. אני זוכר שבסוף... הוא טפח לי על השכם ואמר: 'יהיה בסדר, בחור...'. נזכרתי בימים בהם רציתי להיות צנחן, אבל פחדתי להיכשל... בסוף החלטתי לנסות. החלטתי להכין את עצמי גם לאפשרות של כישלון. אמרתי לעצמי: 'העיקר שאתה בצבא. אם יקבלו אותך לסיירת – הרווחת. אם לא – גם זה לא סוף העולם'."

(מתוך "לא היו לי חברים")

1. בוסקילה היה צריך להיאבק על הזכות להתגייס לצה"ל כי:

- א. הוא סבל מפיגור קל
- ב. הוא היה רגיל להשיג את מטרותיו רק לאחר מאבק
- ג. היה צעיר מדי
- ד. הצבא לא מגייס עבריינים

2. בוסקילה האמין שגיוס לצבא יתרום לו:

- א. פיתוח כושרו הגופני
- ב. יציאה מעולם הפשע
- ג. שיפור מצבו הכלכלי
- ד. חיזוק מעמדו החברתי

3. בשורה 8 המפקד אמר: "יהיה בסדר בחור", כי:

- א. הוא השתכנע שבוסקילה מתכוון לשנות את דרך חייו
- ב. הוא ניסה להיות אדיב
- ג. הוא קיווה שכך בוסקילה יעזוב במהירות את משרדו
- ד. הוא חשב שבדרך זו בוסקילה יירגע

4. הפחד הגדול של בוסקילה היה:

- א. שיצחקו עליו
- ב. שהעבריינים ייתפסו אותו
- ג. שיכשל וישבר באימונים
- ד. שהמפקד יתנקם בו

5. "חלון הזדמנויות אף פעם לא ייפתח, אלא אם תדחוף אותו מעט". מה היה חלון ההזדמנויות של בוסקילה וכיצד דחף אותו?

קטע 2 (13 נקודות)

"יש לנו שם, בעמדה הנעולה, שבוי ערבי. לא הספקתי לטפל בו, הערבים הורגים ומתעללים בשבויים שלנו. ובכן, תוציאו להורג...
נטלתי עמי מגבת כדי לקשור את עיניו והתת מקלע היה תלוי צמוד לכתפי מוכן לפעולה.
היתה מלחמה בעולם ולא היו שום רחמים בדין... נכנסתי לעמדת השבוי... הוא היה זקן, זקן מאוד... 'אתה יודע שאני מתכוון להוציאך להורג?' שאלתי.
השקט שלו הוציאני מגדרי... 'ככה זה במלחמה', הוא לחש **בתוגה** 'אם אלוהים סבור שעלי למות, אין לי ברירה אחרת. אולי הייתי יותר מדי זמן על האדמה הזאת.'
'אולי אתה רוצה לאכול משהו?' שמעתי את קולי מדבר אל הערבי, שראשו היה סמוך לתקרה הנמוכה.
'בני', אמר לי הזקן, 'לב טוב נתן לך אלוהים, אבל אולי מוטב לגמור...'.
המגבת **נשמטה** מידי אל הרצפה ואני יצאתי לשאוף אוויר צח, לאחר שנעלתי את הדלת מבחוץ."

(מתוך "הגמל הזקן")

6. בשורה 3 כתוב: "התת מקלע היה תלוי צמוד לכתפי מוכן לפעולה", כי הוא :

- חשש ממארב
- רצה להיות מוכן לכל התקפה
- תכנן להרוג את השבוי הזקן
- הנשק היה תמיד צמוד אליו

7. בשורה 6 כתוב: "השקט שלו הוציאני מגדרי" כי :

- היה רגיל לרעש יריות מסביב
- היה לו קשה להרוג את הזקן שגילה השלמה עם מותו. הוא ציפה שהזקן ישתולל
- לא היתה לו סבלנות לזקן
- היה לו קשה להמשיך במלחמה.

8. פירוש המילה "בתוגה" (שורה 6) :

- בלחש
- בעצב
- בשמחה
- בצעקה

9. פירוש המילה "נשמטה" (שורה 11):

- א. נרטבה
- ב. נחטפה
- ג. נמתחה
- ד. נפלה

10. מדוע המספר לא היה מסוגל להרוג את השבוי הזקן?

קטע 3 (13 נקודות)

"הכל התחיל פתאום. יריות, רעש וענן שחור כיסוי את עיני. צנחתי על החול. כשהתעוררתי ראיתי שאני מכוסה דם. אך לא, זה לא היה הדם שלי. זה היה הדם של עוזי. היד השמאלית שלו היתה מרוסקת. גררתי אותו לפתח אחד הבתים... אני יריתי מחלון אחד ועוזי עמד על הברכיים והפעיל את התת מקלע מחלון אחר ביד ימין בלבד... פרץ עוזי החוצה עם שני רימונים בידו. עוד רגע ושתי התפוצצויות עלו מן הבניין. רגע נוסף והתפוצצות שלישית הודיעה שעוזי נפגע. מהחלון ראיתי אותו נופל... רצתי אחריו... עוזי שכב על הצד, היד השמאלית והרגל הימנית מרוסקות והוא ניסה להרים עריסה של תינוק בוכה... השכבנו את התינוק, הבחור המשוגע הזה ואני. הרב"ט שלי, בחור בין 19, דאג לפני מותו לכסות בשמיכה את התינוק. ואז בא הצרור השלישי, האחרון. חייל פלשתינאי שיצא מהחדר שלידנו ירה ישר לחזה של עוזי. הוא צנח ליד עריסת התינוק ואני לחצתי על ההדק בכל הכוח, בכל השנאה, בכל הכעס שרק יכולתי – עד לכדור האחרון במחסנית שלי."

(מתוך "שלושה רימונים וילד")

11. כשהמספר התעורר מעלפוננו, גילה:

- א. שהוא מכוסה בדם חברו הפצוע
- ב. שהוא נפצע ודם זורם מידו
- ג. ששפתיו יבשות ופצועות
- ד. שרק הוא וחברו נצלו בקרב

12. המספר מדגיש שעוזי ירה ביד ימין בלבד, כי :

- א. היה ימני
- ב. כך הצליח לכוון טוב יותר
- ג. ידו השמאלית היתה מרוסקת
- ד. בידו השמאלית החזיק כדורים

13. כשעוזי שכב פצוע קשה, הוא ניסה :

- א. להרים עריסה של תינוק שהיתה הפוכה ולהכניס לתוכה את התינוק
- ב. להרים עריסה של תינוק שהיתה הפוכה ולהסתתר תחתיה
- ג. לקחת את התינוק שישמש לו כבן ערובה
- ד. להשתיק את התינוק שבכה

14. המספר כינה את עוזי "משוגע", כי :

- א. עוזי רץ כמו משוגע
- ב. עוזי המשיך להילחם למרות פציעתו
- ג. עוזי לא רצה לחיות
- ד. לפני מותו, דאג עוזי לתינוק של האויב שמצא

15. כיצד בא לידי ביטוי ערך "טוהר הנשק" במעשה של עוזי?

קטע 4 (13 נקודות)

"הבחנתי מרחוק בג'יפים הבוערים בתוך הגשר. הפצועים נשכבו על הכביש והתפתלו מכאבים. **אי אפשר היה להוציא מפיהם מה הולך למטה.** כשהתברר סוף-סוף מה קרה שם, ירדתי לכיוון הגשר עם חבורה של כמה חיילים, שכללה גם את סרן בוכמן. רצינו לראות מה אפשר לעשות, כדי לחלץ את החברה. ירדנו 50 מטר לאורך קיר שכיסה עלינו מפני האש. הגענו ליד הגשר. ברגע שהתחלנו לעבור מן הקיר לגשר, נפתחה פצצת תאורה. הלגיונרים הבחינו בנו ופתחו עלינו באש חזקה. חזרנו לקיר.

אמרתי לבוכמן: 'לא כדאי לנו להיכנס, אין סיכוי לצאת משם חיים'.

בוכמן שתק ופתאום הבנתי **שאנחנו לא יכולים להישאר במקומנו – ולא יעזרו כאן שום שיקולים הגיוניים.** אנחנו לא נעזוב את החברים שלנו בשום פנים ואופן. אפילו אם סיכויי ההצלה קלושים."

(מתוך "שליחי מצווה אינם ניזוקים")

16. בשורה 2 כתוב "אי אפשר היה להוציא מפיהם מה הולך למטה", מכיוון ש :
- הפצועים לא יכלו לדבר בגלל שסבלו מכאבים
 - הפצועים לא רצו לספר מה באמת קרה
 - שהפצועים קיבלו פקודה לא לספר
 - הפצועים לא ידעו מה קרה
17. המחלצים ירדו כ-50 מטר לאורך קיר כי :
- חשבו שכך יגיעו יותר מהר
 - הקיר הגן עליהם מפני האויב
 - חשבו ששם נמצאים הפצועים
 - הפצועים נשענו על הקיר
18. המספר חשב שלא כדאי לעלות לגשר, כי :
- הגשר עלול היה להתמוטט
 - לא היה להם סיכוי לצאת משם חיים
 - לא יכלו להוציא משם את כל הפצועים
 - כלי רכב לא יכלו לנסוע על הגשר
19. פירוש המשפט "אנחנו לא יכולים להישאר במקומנו – ולא יעזרו כאן שום שיקולים הגיוניים" (שורה 8) :
- לא לרדת להציל את הפצועים, כי אין סיכוי שמישהו יחזור חי
 - יש להציל את הפצועים
 - אי אפשר להישאר במקום, כי מספר הפצועים גדל
 - אי אפשר להישאר במקום אחד, כי האויב יגלה אותם
20. מדוע הגיע המספר למסקנה שעליו להגיע לגשר ולהציל את הפצועים למרות שאין סיכוי שיחזור חי?

חלק ב (10 נקודות)

לפניך מספר מודעות דרושים מתוך העיתונות היומית. עליך לבחור מודעה ולהשיב עליה כפי שלמדת.
את התשובה יש לכתוב במחברת הבחינה.

21.

למוסך אזורי דרוש
מכונאי רכב
בעל רקע וניסיון גם בחשמל רכב
רישיון נהיגה – חובה
למועמד המתאים מובטח קידום
יש לשלוח קורות חיים ואישורים על השכלה
וניסיון קודם לת"ד 125687 באר שבע

22.

למפעל הייטק חדש דרוש בדחיפות
טכנאי/ת מחשבים
ניסיון קודם הכרחי
עבודה במשמרות
יש לשלוח בכתב יד קורות חיים ואישורים
על ניסיון והמלצות לת"ד 236780 חיפה

23.

למרפאת שיניים במרכז דרוש/ה דחוף
טכנאי/ת שיניים
לעבודה בחצי משרה
ניסיון קודם הכרחי
יש לשלוח קורות חיים, אישורים על ניסיון
והמלצות לת"ד 890243 יפו
לידי תמרה

24.

למספרה יוקרתית בכפר סבא
דרוש/ה
ספר/ית
תנאים טובים למתקבל/ת
ניסיון קודם רצוי
יש לפנות לאלון עם קורות חיים ואישורים על
השכלה והמלצות לת"ד 562109 כפר סבא

חלק ג (6 נקודות)

לפניך מספר נושאים. עליך לבחור אחד מהם ולכתוב פתק על פי ההוראות.
את הפתק יש לכתוב במחברת הבחינה.

25. כתוב פתק התנצלות למורה על סירובך למלא הוראתו.
26. כתוב פתק ובו הודעה טלפונית שהתקבלה מהנהלת בית הספר, בו לומד אחיך, להוריד.
27. כתוב פתק להוריד ובו הודעה על שינוי תכניותיך לאחר הצהריים.
28. כתוב פתק לחבר ובו בקשה לעזרה בחומר שנלמד בשיעור האחרון במתמטיקה.
29. כתוב פתק ובו תזכורת שעליך לבצע פעולה בתאריך מסוים.

חלק ד (45 נקודות)

לפניך 15 שאלות רבות ברירה. עליך לקרוא אותן ולהקיף בעיגול את התשובה הנכונה ביותר. את התשובות יש לסמן על גבי טופס השאלון ולא במחברת הבחינה.

30. מגילת העצמאות נחתמה בתאריך :
א. ב באייר תש"ח 11 במאי 1948
ב. ד באייר תש"ח 13 במאי 1948
ג. ה באייר תש"ח 14 במאי 1948
ד. אף תשובה אינה נכונה
31. "מנהלת העם" היא :
א. הגוף הזמני שהוקם כדי לנהל את ענייני הישוב לפני קום המדינה
ב. כינוי לכנסת
ג. כינוי לממשלה
ד. כינוי לנציגי ציבור
32. על פי בג"ץ, מגילת העצמאות מבטאת את :
א. אחדות העם
ב. חזון העם, את ה"אני מאמין" שלו
ג. אומץ לבו של העם
ד. רצון חותמיה
33. הבחירות בארצנו נערכות :
א. אחת לשלוש שנים
ב. אחת לארבע שנים
ג. אחת לחמש שנים
ד. במידת הצורך
34. זכות להיבחר יש לכל :
א. חבר כנסת
ב. אזרח ישראלי
ג. כל אזרח ישראלי שהוא בן 18 ומעלה
ד. כל אזרח ישראלי שהוא בן 21 לפחות
35. "בחירות כלליות" הן :
א. בחירות חשאיות
ב. בחירות לכלל התושבים
ג. בחירות בלי אפליה בין בעלי זכות הבחירה
ד. בחירות אישיות

36. בתי המשפט הם רשות השופטת את :
א. חברי הכנסת
ב. חברי הממשלה
ג. מי שאינו מבצע את חוקי המדינה
ד. חברי בתי המשפט
37. הנשיא הראשון של מדינת ישראל היה :
א. חיים ויצמן
ב. יצחק בן צבי
ג. זלמן שזר
ד. חיים הרצוג
38. הסמכות להציע ולבחור את נשיא המדינה נתונה :
א. לכל אזרח במדינה
ב. לכל חבר ממשלה
ג. לעשרה חברי כנסת לפחות
ד. לבית המשפט
39. חקיקת חוקים היא תפקיד :
א. הממשלה
ב. הכנסת
ג. בית המשפט
ד. הנשיא
40. הצעת אי אמון בממשלה מוגשת על ידי :
א. האופוזיציה
ב. העיתונות
ג. נשיא המדינה
ד. בית המשפט העליון
41. מטרת חסינות חבר הכנסת :
א. לשחרר אותו מחובות או הגבלות העלולות להכביד עליו למלא את תפקידו
ב. לאפשר לו להשתתף בפעולות הכנסת
ג. לאפשר לו להשתתף בניהול ישיבות הכנסת
ד. לאפשר לו לקחת שומר ראש
42. על אכיפת החוקים אחראית :
א. הכנסת
ב. הממשלה
ג. המשטרה
ד. הרשות השופטת

43. שרי הממשלה :

- א. חייבים להיות חברי כנסת
- ב. אינם חייבים להיות חברי כנסת
- ג. חייבים להיות מעל גיל 40
- ד. חייבים להיות לאחר שרות צבאי

44. בין תפקידי בית המשפט המחוזי :

- א. מינוי נשיא המדינה
- ב. דיון בתביעות נגד המדינה
- ג. דיון בעניינים פליליים ואזרחיים שעונשם עד שלוש שנים
- ד. דיון בערעורים על פסקי דין ועל החלטות בית משפט השלום.

סוף המבחן